

Evira

elin-
tarvikkeet

eläinten
terveys
ja hyvinvointi

re
hu

la
nta

si
me
net

hu
kk
aka
ura

la
ji
kke
et

lu
om
u

eläinten
siirto

kasvin-
suojaus

Luonnontuotteiden alkutuotanto – kerääjä ja muu toimija

Luonnontuoteseminaari
2.10.2007 Tampere
Johtaja Kyösti Siponen, Evira

Alkutuotannon määrittely

”Alkutuotannolla” tarkoitetaan

- Alkutuotannon tuotteiden tuotantoa, kasvatusta ja viljelyä, myös sadonkorjuuta, lypsämistä ja kaikkia eläintuotannon vaiheita ennen teurastusta.
- Se sisältää myös metsästyksen, kalastuksen ja luonnonvaraisten tuotteiden keräämisen
  - EtL 6 § kohta 24 / EY asetus 178/2002, 3 artikla 17-kohta
- Alkutuotantopaikalla tapahtuvaa alkutuotannon tuotteiden käsittelyä, varastointia ja kuljetusta silloin, kun tuotteiden luonnetta ei ole merkittävästi muutettu
  - MMM:n asetus 134/2006, 1 §

Alkutuotannon tuotteet

- **Maaperän, kotieläintuotannon, metsästyksen ja kalastuksen alkutuotteet**
  - Kasvisperäiset tuotteet kuten viljat, hedelmät, vihannekset, yrtit, sienet
  - Eläinperäiset tuotteet, esim. kananmunat, raakamaito, hunaja, kalastustuotteet, elävät simpukat
  - Luonnonvaraisina kerätyt kasvi- tai eläinperäiset tuotteet esim. sienet, marjat, yrtit
- **Em. sisältyvät viljely, tuotanto, kasvatus, keruu ym. alkutuotantoon kuuluvat toiminnot**
  - Komission ohjeet hygienia-asetuksen (EY) N:o 852/2004 tiettyjen säännösten täytäntöönpanosta

Alkutuotantoon kuuluu

- **Tuotteiden käsittely ja kauppakunnostus, joka ei muuta tuotteiden luonnetta kuten**
  - vihannesten peseminen, lajittelu, viljojen kuivaaminen
  - kalojen teurastus, perkaus, verenlasku, sisälmysten ja evien poisto, jäähdytys ja kääriminen kuljetusta varten
  - raakamaidon ja kananmunien hygieeninen käsittely
  - Luonnonvaraisten sienten, marjojen, yrttien jne. puhdistus, lajittelu
    - EtL 23/2006 yksityiskohtaiset perustelut
    - Komission ohjeet hygienia-asetuksen (EY) N:o 852/2004 tiettyjen säännösten täytäntöönpanosta

Alkutuotantoon kuuluu

- Varastointi ja kuljetus alkutuotantopaikalla
- Kuljetus alkutuotantopaikalta alkutuotannon toimijan toimesta
  - MMM:n alkutuotantoasetus (134/2006) 1, 7 §
    - Kasvituotteiden kuljetus ja luovutus laitokseen
      - kuten vilja, kasvikset sekä luonnonvaraiset sienet, marjat, yrtit
      - laitos = elintarvikehuoneisto: teollisuus, suurtaloudet, kauppa
    - Kalastustuotteiden kuljettaminen laitokseen (ml. huutokauppahallit)
    - Lihantuotantoeläinten kuljettaminen markkinoille, teurastamoon tai tilalta toiselle

Alkutuotantopaikasta ilmoittaminen

- Alkutuotannon toimijan on ilmoitettava alkutuotantopaikasta ja siellä harjoitettavasta toiminnasta (EtL 22 §)
  - ei koske luonnonvaraisten kasvien ja sienten poimijoita
  - ei erikseen ilmoitusta tuotteiden kuljetuksesta pois alkutuotantopaikalta
    - MMM alkutuotantoasetus (134/2006) 5 §, 7 §
- Ilmoitusta ei tarvita, jos kunnan elintarvikevalvontaviranomainen saa tiedon toiselta viranomaiselta ja ilmoittaa tästä toimijalle
  - Jollei viranomainen ilmoita saaneensa tietoa, toimijan on ilmoitettava alkutuotantopaikasta viranomaiselle viimeistään 28.2.2007

Alkutuotannosta elintarvikehuoneistoon

Alkutuotantoon ei kuulu

- Tuotteiden luonnetta muuttava käsittely kuten
  - kuoriminen, kuivaaminen (ei vilja), raastaminen, viipalointi, pilkkominen, jäädytys tai pakkaaminen kuluttajapakkauksiin
- Tuotteiden jalostus tilalla kuten
  - Hillon tai marjamehun valmistus, juuston valmistus, kananmunien keittäminen, sienten ryöppäys ja suolaus
- Tuotteiden luovutus vähäisessä tai laajemmassa määrin suoraan kuluttajalle

Elintarvikehuoneistoa koskevat vaatimukset

- Elintarvikehuoneiston hyväksyminen (EtL 13 § 1)
- Elintarvikehuoneistosta (toiminnasta) ilmoitus (EtL 13 § 2)

Alkutuotannosta elintarvikehuoneistoon

Elintarvikehuoneiston hyväksyminen (EtL 13 § 1)

- Ennen toiminnan aloittamista tai olenn. muuttamista
- Ilmoitus toiminnan keskeyttämisestä, lopettamisesta tai toimijan vaihtumisesta
- Liitteenä kirjallinen omavalvontasuunnitelma

Hyväksymishakemus (VNas 321/2006)

- Elintarvikehuoneisto 1 §
- Tori tai muu ulkoalueella sijaitseva elintarvikehuoneisto 2 §
- Liikkuva ajoneuvo tai laite 3 §
- Kuljetusajoneuvo tai kontti 4 §
- Elintarvikkeiden vienti, tuonti tai muu välittäminen 5 §

Alkutuotannosta elintarvikehuoneistoon

- **Elintarvikehuoneiston ei tarvitse olla hyväksytty, jos toiminnan tarkoituksena (EtL 13 § 2)**
  - Alkutuotantopaikalla itse tuotettujen alkutuotannon tuotteiden ja niistä valmistettujen elintarvikkeiden
    - Myynti, tarjoilu tai muu luovutus **suoraan kuluttajalle**
    - Toiminta **luonteeltaan vähäistä**
    - **Ei koske** eläimistä saatavia elintarvikkeita (13 § 2 mom. 4-kohta)
  - Luonnonvaraisten keräilytuotteiden perinteinen käsittely ja jalostus poimijoiden toimesta (EtL 13 § 2 mom. 4-k. soveltaminen)
    - Esim. sienten ryöppäys ja suolaus, marjojen murskaaminen
    - Luovutus teollisuuteen, suurtalouksille tai vähittäiskauppaan
      - Eviran ohje 6.7.2007 (6568/900/2006)

Ilmoitus toiminnasta (EtL 13 § 3 mom.)

- Hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista
  - Vastaanottaja voi tehdä ilmoituksen poimijoiden puolesta